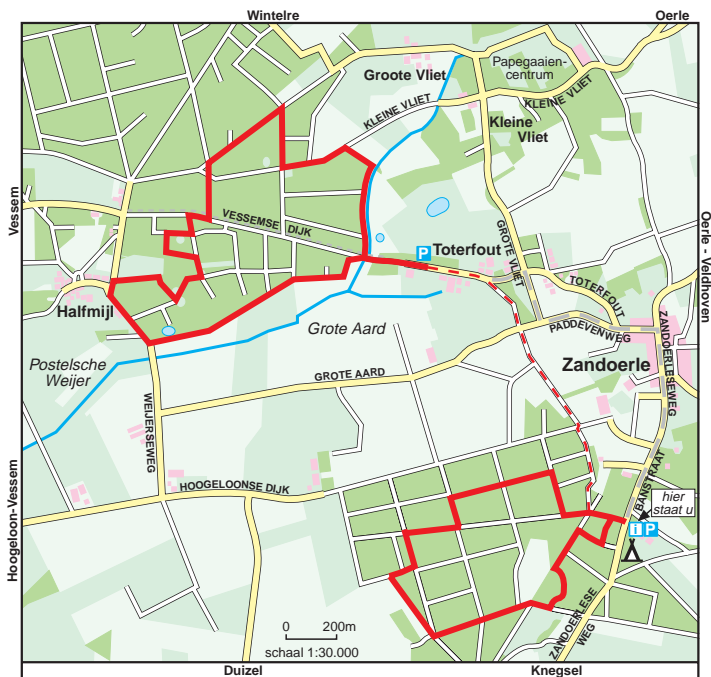

prijs
f 2,50
e 1,25

Natuurwandelpad Molenvelden

Natuurwandelpad Molenvelden

Wandelroute	Bebouwing	Informatiebord
Verharde weg	Bos	Parkeerplaats
Onverharde weg	Weiland	Grafheuvels
Fietspad	Akkers	Molenberg
Water	Verbindingsroute	Grenssteen
	Verbindingsroute auto	

Vooraf

De wandeling is uitgezet in een gebied, dat rijk is aan historie.

In de steentijd (tot 1650 v. Chr.) en in de bronstijd (1650-650 v.Chr.) woonden er al "boeren" in deze streken.

De grafheuvels in de Molenvelden zijn toen ontstaan en in de vijftiger jaren van de twintigste eeuw onderzocht.

Wat we nu zien zijn de gerestaureerde begraafplaatsen van die bewoners.

De naam "Molenvelden" herinnert ons aan de korenmolen die hier vanaf de veertiende eeuw op de toenmalige heidevelden stond. De boeren uit de omgeving moesten hun graan bij deze windmolen laten malen: de molen bezat het banrecht.

Deze banmolen was eigendom van de Norbertijnen van de abdij van Postel.

In het gebied ligt ook nog een laaggelegen akker op de plaats waar vroeger het water van het Huismeer stond.

Braam

Op verscheidene plaatsen staan braamstruiken. De gewone braam, in het Kempisch dialect "brembezie" genoemd, wordt waarschijnlijk al duizenden jaren door de mens gegeten.

De vrucht is gewild in gebak en jam en om zo van de struik te eten. Deze houtige, klimmende plant hoort tot de rozenfamilie.

Grenssteen

Bomen, stenen, palen, beken waren vroeger natuurlijke markeringen van grenslijnen of grenspunten.

Zo ook hier: de grenssteen op de vijfsprong geeft de plaats aan waar drie gemeenten samenkwamen: Knegsel, Zandoerle en Vessem.

Op deze plaats heeft tussen 1360 en 1462 de banmolen gestaan voor hij 600 meter westelijk werd verplaatst naar de "molenberg".

In 1993 is deze steen gelegd op de plaats genaamd "Ter meulen pael" ter vervanging van zijn op geheimzinnige wijze verdwenen voorganger.

Mezen en spechten

In deze gemengde bossen komen veel zangvogels voor. Onder hen de kleurrijke mezen.

Mezen gebruiken voor hun legsels nestkastjes of natuurlijke nestholtes.

pimpelmees

groene specht

Ook de spechten broeden in holen. Hiervoor hakken de groene en de bonte specht een nestgat in zachte bomen als berk, abeel of dode bomen.

De beter toegeruste zwarte specht hakt zijn wel 50 cm diepe nestgat uit in een stevige stam van beuk of eik.

Molen

Een molen, midden in het bos?

Vroeger was hier geen bos, maar één groot heideveld, waar de wind vrij spel had.

Het ANWB-informatiebord vertelt de geschiedenis van de molen. Ter aanvulling het volgende.

Deze molenberg ligt vlakbij de hoogste plek van de gemeente Veldhoven.

Men bevindt zich hier op 26,6 meter boven de zeespiegel.

Ter vergelijking: het laagste punt van Veldhoven, de Dommelbeemden, ligt op een hoogte van 18 meter. In 1914 is de molen verplaatst naar de Zandoerleseweg. Daarna is het terrein rondom ontgonnen en met bomen beplant.

In 1990 heeft op deze plaats archeologisch onderzoek plaatsgevonden. Na het onderzoek is het terrein in "oude luister" hersteld.

De rond het perceel lopende greppel werd schoongemaakt en waar de fundamenten waren verdwenen werden deze met keien aangegeven. Tussen de keien liggen klinkers. Bovendien werden er twaalf eikenhouten kruipalen op 9 meter van het midden van de molen geplaatst en werd het terrein ingezaaid met gras.

Beuk

De beuk werd vroeger vaak aan weerszijden van oprijlanen geplant. Deze fraaie boom geeft de laan een eigen karakter.

Veel schaduw in de zomer, prachtige bladverkleuring in de herfst.

In de winter valt de boom op door zijn gladde bast, die hij ook op oudere leeftijd behoudt, en door zijn wortelstelsel, dat gedeeltelijk boven de grond groeit. De boom stelt wel voorwaarden aan de bodem. Die moet leemachtig, vrij voedselrijk en niet te nat zijn. Bij beuken die in een rij staan is het opvallend, dat er in het voorjaar bomen zijn, waarvan de bladeren al zijn uitgelopen, terwijl anderen nog in knop staan. De beukenlanen in de Molenvelden zijn overigens nooit oprijlanen geweest.

Bochtige smele

In de naaldbossen op de zanderige bodem van de Kempen is de rijkdom aan planten en struiken niet erg groot.

De schrale grond, de geringe hoeveelheid licht die tot op de bodem doordringt en de zure humuslaag, zuur door het slecht verterende pak naalden, geven weinig planten groeikansen.

bochtige smele

Onder de bomen groeit bochtige smele, een grassoort met ronde bladeren. Bochtig slaat op de kronkelige zijstengeltjes aan de aar.

Zure neerslag

Uitstoot van industrie, intensieve veeteelt en verkeer zijn de voornaamste oorzaken voor het ontstaan van zure neerslag.

Bijtende stoffen als ammoniak komen met regen, mist en sneeuw naar beneden.

De beschermende waslaag, die de naalden van naaldbomen omgeeft, wordt opgelost.

De naalden raken bedekt met algen en vallen vroegtijdig af. De bomen reageren daarop met de productie van "noodschot": nieuwe twijgen op plaatsen waar deze normaal niet voorkomen.

Loofbomen hebben van zure neerslag minder te lijden. Hun bladeren worden immers elk jaar vernieuwd.

Tamme kastanje

Op verschillende plaatsen staan tamme kastanjes.

De boom heeft langwerpige bladeren, wel 15 cm lang met spitsgetande randen.

In de herfst weet de jeugd deze bomen te vinden vanwege de smakelijke zaden.

De tamme kastanje is omstreeks 100 na Christus door de Romeinen naar onze streken gebracht.

Men ziet in onze streek zelden hoge bomen, omdat zij nogal vorstgevoelig zijn.

In een strenge winter vriezen de kastanjabomen sterk in. Er resteert dan dikwijls een struikachtig geheel.

Het hout van de tamme kastanje is beter dan dat van zijn wilde naamgenoot en lijkt veel op eiken. Het wordt onder meer toegepast voor meubels en parketvloeren.

Huismeer

Tussen bossen ligt een lage akker op de plaats waar vroeger het Huismeer was. De aanwezigheid van wilgen langs de akker en het weiland geeft aan, dat het hier nat is (geweest).

Verbindingen

Als wandelaar kunt u vanaf het eindpunt een natuurlijke verbindingroute nemen naar het volgende wandelgebied. Zo ook is het voor het voortbestaan van planten en dieren zelfs noodzakelijk dat de verschillende leefgebieden verbonden zijn. Lijnvormige verbindingen, zoals houtsingels, bermen en sloten, bieden bovendien voedsel en beschutting.

De afwisseling tussen natte en droge, schrale en voedselrijke gronden en verbindingen, garandeert een grote variatie in flora en fauna.

Verantwoording

De wandelroute is tot stand gekomen door samenwerking tussen het SRE, de gemeente Veldhoven en het IVN afdeling Veldhoven/Vessem.

Voor nadere informatie over de wandelroute of het IVN kunt u contact opnemen met :

IVN Instituut voor natuurbeschermingseducatie
vereniging voor natuur- en milieueducatie
Ariespad 5
5503 EZ Veldhoven.

Colofon

Tekst, foto's, productie en vormgeving: IVN Veldhoven/Vessem.
Cartografie: Vromans Cartografisch Bureau Casteren.
Druk: Drukkerij Piet Janssen Steensel.
© IVN Veldhoven/Vessem 1999.

Camping Molenvelden